

Motörhead, Schopenhauer, kék Camel, avagy hogyan épül a Halálcsillag

Képzeljük el napjaink Budapestjét, annak romkocsmáit, kávéházait, a sárga villamosokat és a szmoggal betérített épületeket, majd képzeljünk el egy harmincas éveiben járó író-t, pontosabban novellistát, akinek akciórádiusza a magyar fővárosban található Király utcai lakásától az Éden nevű majdnem kávézóig és a Szimpláig tart. Néha közbeiktat más kocsmákat, olykor-olykor pedig éttermeket is. Azonban legszívesebben lakásában tartózkodik, jobban mondva annak is a fürdőszobájában, kedvenc olasz kádjában Kázmérral, a narancssárga gumikacsával, a legjobb barátjával. Ő Emlék Bundás, történetünk főhőse, Cserna-Szabó András *Szíved helyén épül már a Halálcsillag* című, idén megjelent regényének központi alakja.

Emlék, szabadidejében régebbnél-régebbi szakácskönyveket és krimiket olvas, valamint naphosszat ül az Édenben. Mértéktelen alkoholfogyasztáshoz és általános költségeihez írással szerzi meg a szükséges pénzt. Cikkeket ír különféle gasztronómiai lapoknak, és lemezkritikákat, koncertbeszámolókat a Metal Hammernek. Néhanapján pedig a már megjelent novelláit adja el megváltoztatott címeikkel. Így telnek Emlék mindennapjai. Hősünk már két hete nem állt fel az ágyából, míg végül 2008. szeptember 25-én, Eufrozina napján „megtisztulni támadt” kedve. Elhatározta, hogy hosszú idő után bemegy a kiadóba, ahol Mór, a kiadó vezetője próbálja megtudni tőle, hogy miért nem ír. Emlék hazudozni kezd mindenféle nőkről, szerelmi csalódásokról, tudathasadásról beszél. Egészen pontosan arról, hogy ő egyszer Emlék Bundás, máskor pedig James Lee, a cowboy. „Magam is meglepődtem, hogyan tudok ennyi elképesztő baromságot összehordani egy szuszra. Dehát végül is író vagyok, ez a mesterségem.” (21.) Ebből a helyzetből születik meg Mór, a kiadó vezetőjének fejében az az ötlet, hogy Emlék írjon egy western regényt. Így Emlék kénytelen lesz belefogni a regény írásába, akár-hogy is irtózik a dologtól.

Ahogy haladunk előre a történetben, úgy kapunk bepillantást Budapest romkocsmáinak, kávézóinak, a Szimplának, a Tűzraktérnek, a Sirálynak és az Édennek a szürke mindennapjaiba. Megismerjük Zafírt, Emlék gyerekkori barátját, azt is megtudjuk, hogy Emlék és volt felesége, Jolán miért váltak el. Pontosabban, ki miatt. Az örök nő

neve Léna, akibe Emlék beleszeretett. Ez a románc viszont tiszavirág-életűnek számított, mert Léna egy nap szó nélkül eltűnt Emlék életéből. Újabb csalódás. A kudarcok történeteit és azok konklúzióit sokszor a kádban elhangzott vallomásokból tudjuk meg. „– Elbasztam az életemet – vallottam be Kázmér szemei közé nézve. Bár ezzel talán nem vagyok egyedül ezen az elátkozott bolygón. Ha csupán a jelenleg élő homo sapiensekre gondolunk, máris csak egy vagyok a több milliárd boldogtalan, elbaszott, kisiklott élet közül. Öreg, ez egy nagy csapat! Hatalmas család. Többen vagyunk, mint a legnagyobb világvallás. Többen, mint a föld összes nyugdíjasa. Többen, mint a Barça-drukkerek.” (64.)

A könyvben két regény fut párhuzamosan egymás mellett. Az egyik Emlék saját története, amit ő maga mesél el, a másik pedig a western regény, amit ír. A történetek fejezetei váltakoznak a könyvben. A western a „Mocskos Tizenegyek Bandájának” a virágzását és hanyatlását mutatja be. „Száz mérföldes körzetben nem élt olyan bankigazgató, kinek rémálmaiban ne szerepeltek volna. A Pinkerton Ügynökségnek senki másra nem fájt a foga, csakis a tizenegyekre. Villámgyorsak voltak, kíméletlenek és pontosak. Jéghideg profik.” (56.)

A regény hemzseg a vendégszövegektől. Schopenhauer, Slayer, Iron Maiden, Bëlga, Motörhead, Amy Winehouse szövegek és dalcímek épp úgy megtalálhatóak a regényben, mint Kölcsey, Ady, Krúdy, Kosztolányi, Hamvas, Bukowski szövegrészletei. „– Kossuth Lajos azt üzenté, március tizenötödikéig minden extraszolgáltatás ingyen van, csak az alapdíjat kell befizetni, macifíú. Anál, orál, mellezés, arcbaspricc, minden grátisz. Éljen a magyar szabadság, éljen a haza – mondta csábosan mosolyogva Jenő, a platinaszőke kurva a hatodikról.” (216.) Magát a regény címét is a történetben szereplő Hamis Csöcsök nevű zenekar egyik opusának sorai adják. „Szíved helyén épül már a Halálcsillag / Kicsinállak, elpusztítlak, kicsicsillag.” (171). A vadnyugati történetben is, csakúgy, mint a *Ponyvaregényben*, idéznek Ezékiel könyvéből.¹ A szöveg többször önmagára is utal.

A két történet a regény folyamán olyan közel kerül egymáshoz, hogy azok szereplői gyakran a másik történetben bukkannak fel. Így az olvasó meglepődhet, mikor azt látja, hogy egy esetben a banda három tagja a HARGITA IC kupéjában megtámadja Emléket, vagy amikor Garzón, a kupleráj gondnoka a Keleti pályaudvaron akarja behajtani rajta James Lee tartozását. A regény utolsó asztali jeleneténél pedig már maga a pincér Légyölő Kenként mutatkozik be, Emlék pedig James Leeként.

Emlék Bundás mondhatni végig teszi az egész történetet. Hol egyedül, hol többedmagával. Az elfogyasztott ételek pontos bemutatása, azok készítésének módozatai is az olvasó elé tárulnak, ami egy ideig érdekes, sőt sokszor viccesen is hat, de egy idő után már soknak tűnhet, csakúgy, mint a vulgáris beszéd sokszor indokolatlan használata. Negatívuma lehet talán még a regénynek a nyitva

¹ Vö. Maksa Mónika, *A western-től Schopenhauerig, Hamis Csöcsök, Népszabadság*, 2013. február 22. = <http://nol.hu/lap/tv/20130222-a-westertol-schopenhauerig> [2013. 3. 27] A vendégszövegek kapcsán Svébis Bence arra hívja fel a figyelmet, hogy a felkészületlen olvasó bele is gabalyodhat abba a rengeteg vendégszövegbe, parafrazisba, amivel Cserna-Szabó dolgozott. Svébis Bence, *Szindbád a vadnyugaton*, Magyar Narancs, 2013/8. (2013. 2. 21) = <http://magyarnarancs.hu/konyv/szindbad-a-vadnyugaton-cserna-szabo-83686?system=cachefrissit> [2013. 3. 27]

hagyott kérdések és a nem megmagyarázott események adagolása. Az említett hiányosságok és észrevételek ellenére azt lehet mondani, hogy *A szíved helyén épül már a Halálcsillag* egy könnyed olvasmány. Cserna-Szabó regénye nem mond ki világmegváltó igazságokat, nem mutatja meg az egyetlen járható utat – annak ellenére, hogy a szereplők a mélyebb dialógusok során próbálják megtalálni a lét értelmét –, csak azt teszi, amit egy ilyen regény a maga gyermekbetegségekkel együtt tenni akar: szórakoztat.

CSERNA-SZABÓ András, *A szíved helyén épül már a Halálcsillag*, Magvető, Budapest, 2013.

Zámbó Jimmy Kazimir Malevics műtermében, 2010

